

יום ה', כ"ז באדר ב' תשס"ח (03 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

נפתח עם 2 מתוך התגובות שקבלנו למאמרים של היומיים האחרונים:

1. האמת שממש לא אהבתי... בכלל כל ההתעסקות עם רפורמה ושטויות נלוות לא נראית לי... מתנצלת

2. המאמר של היום היה מעניין אבל לא רלוונטי. בבסיס המאמר טענה שיקרתי: הדתיים גנבו לנו את היהדות. שקר, מכיוון שלעולם לא נאמר למישהו שאסור לו ללמוד יהדות אלא אם כן יעשה את כל המצוות עד האחרון. לא רק שאין אדם שבאמת עושה את כל המצוות... היהדות כל כך מגוונת (בניגוד למשל לכנסייה הרומית) שאין ריבון מרכזי שיכול להגיד מה לעשות, מתי ואיך.

המשנה, הגמרא, רמב"ם-רמב"ן, מתנגדים-חסידיים ועוד ועוד זרמים רק מראים שהיהדות היתה פלורליסטית מאז ומתמיד. לפעמים מחלוקות כאלה קיבלו צבע פוליטי כגון בין הצדוקים לבין הפרושים, כאשר הראשונים שילמו מחיר עצום בעת חורבן הבית... רק הפרושים נותרו, כי מנהיגם, יוחנן בן זכאי, עשה הסכם עם הרומאים וקיבל אישור להקים מרכז חדש בעיר יבנה.

ואם כבר רמזנו על החרם של d'Espinosa, סיפור זה התרחש על רקע מחלוקות דומות בקרב הכנסיות הפרוטסטנטיות בהולנד שכללו הוצאת להורג פומבית של מזכיר מדינת הולנד. הפעלת חרם היה אירוע נדיר לפני ואחרי תקופה זו, כי הכל בהתאם למנהג המקום והזמן.

כל מיני קבוצות בתוך היהדות בסופו של דבר התפצלו מהיהדות כגון הקראים, קבוצות אחרות נעלמו עם הזמן או בתוך זרמים אחרים ביהדות או מחוצה לה.

הרפורמים בגרמניה ניסו ליצור מעיו יהדות כנסייתית... עד מהרה, הרפורמים אבדו את המטען היהודי הרוחני והפכו לבורים ועם הארץ מלבד שכבה דקה מאוד של ההנהגה הרוחנית של התנועה. שכבה זו מתאמצת היום להעמיק את השורש היהודי בכל דרך, אבל ההצלחה היא מוגבלת ביותר.

תהליך דומה עבר על התנועה הציונית. אבות הציונות בדרך כלל קיבלו חינוך יהודי, ובחלקם ניסו ליצור מעין תרבות ציונית-יהודית שכלל ידע בתנ"ך, חגים והיסטוריה. אחרי 100 שנה לא נותר מזה כמעט כלום כמובן מלבד שכבה דקה של אנשים משכילים.

החינוך הישראלי מתאפיין בבורות עצומה במקצועות כגון יהדות, היסטוריה, ידיעת הארץ (ראה דעתו של הנשיא על לימוד היסטוריה).

יש אנשים שמרגישים את החסרון ומקיימים מסגרות שונות כדי ללמוד וללמד יהדות, אבל מרבית האוכלוסייה הישראלית לא מוכנה לעשות מאמץ לכיוון זה, ומסתתרת מאחורי אימרות זולות ושיקרתיות על "דוסיים", כפייה דתית וכו'. אין להאשים את הדתיים על המצב שנוצר, אלא רק את מנהיגי הציונות (בארץ), ומנהיגי הזרמים הרפורמים/קונסרבטיבים (בחו"ל). מה לעשות ש"הדוסיים" דבקו בדרכם בערכים של אבותיהם (הדת המאובנת), וציונים והרפורמים חיפשו אלוהים אחרים!

פרשת השבוע, פר' "תזריע", עוסקת בעיקרה בנגעי הצרעת, מחלה שבאה, לפי דברי חז"ל, בעקבות חטא הלשון הרע. תופעה זו היתה קיימת עד חורבן בית שני, כאשר העם היה ברמה רוחנית שהיה יכול ללמוד מעצם החטא ועונשו. לא כן מצבנו היום – אין סימנים חיצוניים – לא בגוף, לא בבגד ולא בבית – לנזק הנגרם ע"י דברי לשון הרע ורכילות. חיצונית אולי לא, אבל פנימית: **"מִוֶּת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן..."** [משלי י"ח 21]

"לו עמי שמע לי ישראל בְּדַרְכֵי יְהוָה. כְּמַעַט אוֹיְבֵיהֶם אֶכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אֶשִׁיב יָדִי."

מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18 ³⁸	(י-ם): 18 ²⁵	(ת"א): 18 ⁴¹	(חיפה): 18 ³²
צאת השבת	(ב"ש): 19 ³⁶	(י-ם): 19 ³⁸	(ת"א): 19 ⁴⁰	(חיפה): 19 ⁴⁰

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: **"תזריע" / החודש** [ויקרא י"ב 1 – י"ג 59]

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', כ"ז באדר ב' תשס"ח (03 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מכך, מזהרים אנו, ברברה ואני, תמיד בבחירת החומר והנושאים שמעלים על ה'דף', ושבעתיים משתדלים להזהר בדברים שאנחנו אומרים בעצמנו. וכאן אני [מג] מסתכן: כי למרות מה שהגבתם ומה שכתבתם, רוחנו לא שקטה. אסביר זאת באנקדוטה שמספרים על סר ווינסטון צ'רצ'יל: פעם בפרלמנט הבריטי, כאשר הוא נאם על החורבן של מלחמת העולם השנייה, הוא השתמש במונחים: 'טרגדיה' ו'קטסטרופה' מספר פעמים. בשלב מסוים קטע אותו חבר פרלמנט אחד מהאופוזיציה וביקש שצ'רצ'יל יחדד את לשונו ויפרש מה כוונתו כאשר הוא משתמש במילה 'טרגדיה' ומה זה לעומתה, 'קטסטרופה'. הסביר זאת צ'רצ'יל בדוגמה הבאה: "אילו חבר הפרלמנט הנכבד השואל אותי את השאלה הזאת היה טובע בנהר התמז, היינו מבינים שזו טרגדיה. ואולם, אילו היה בא מישהו ומנסה להצילו משם, זו היתה קטסטרופה!"

העם היהודי עבר עליות וירידות והרבה, הרבה תהפוכות בתולדותיו. בזמן בית שני, מספר היהודים היה כ-10% מכלל אוכלוסיית העולם. במונחים של היום – כ-500 מיליון יהודים! העובדה שלא כן הדבר, אפשר להגדיר כטרגדיה. העובדה שאת המעטים הנותרים אנחנו לא תמיד מצליחים לקרב **כדי שאכן יתנו את תרומתם הייחודית למרקם הנפלא של כלל ישראל** – זו קטסטרופה. אולי הדברים הבאים יתנו לנו מענה חלקי, לפחות:

"לא תִּלְךָ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ. . ." [ויקרא י"ט 16] - איסור זה, המופיע בפרשת 'קדושים', מהווה בסיס להלכות דיבור הקיימות בהלכה היהודית. איסור זה נתפרט בתורה שבעל פה להגדרות הלכתיות משפטיות. אדם המרכל הוא אדם המפיץ ידיעות מאדם לחבירו, מתוך כוונה לסכסך וללבות אש מחלוקת. כשם שציוותה התורה על איסור **הכנסה** לפה של דבר שאינו כשר [ר' את פרשת 'שמיני', משבת שעברה] כך ציוותה על איסור **הוצאת** דבר שאינו כשר מן הפה. מעבר לכך, קיים איסור לְדַבֵּר לשון הרע. לשון הרע הוא הפצת ידיעות שליליות על אדם אחר, אפילו אם הידיעות הן ידיעות אמיתיות [אדרבה. אם הן לא אמיתיות, האיסור הוא אחר – שלא לדבר דברי שקר. מג!]. ההלכה אוסרת לעסוק ברוע שבאדם, ושומרת על צנעת הפרט ועל החובה לקיים אורה ציבורית חיובית. ירמיהו הנביא מתאר את רצונו העז לנדוד למדבר, כהתרחקות מחברה ש"כָּל אֶחָד עֵקֹב יַעֲקֹב וְכָל רֵעַ רָכִיל יִהְיֶה". [ירמיה ט' 3] מי שהפצת ידיעות אלו הוא עיסוקו החברתי המרכזי קרוי בהלכה **בעל לשון הרע**, והוא הגרוע מכולם. הביטוי החרוף הנאמר עליו הוא שאינו זוכה לראות פני שכניה.

ההלכה לא הסתפקה בנקיות הדיבור הישיר אלא פנתה גם אל הדברים המשתמעים ממילא. 'אבק לשון הרע' האסור אף הוא, כולל אמירות בנוסח 'בא לא נדבר עליו', או

"לו עמי שמע לי ישראל בְּדַרְכֵי יְהוָה. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אֶכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."

מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18 ³⁸	(י-ם): 18 ²⁵	(ת"א): 18 ⁴¹	(חיפה): 18 ³²
צאת השבת	(ב"ש): 19 ³⁶	(י-ם): 19 ³⁸	(ת"א): 19 ⁴⁰	(חיפה): 19 ⁴⁰

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: **"תזריע" / החודש** [ויקרא י"ב 1 – י"ג 59]

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', כ"ז באדר ב' תשס"ח (03 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

סיפור **שבחו** של אדם בפני שונאו. אין המספר יכול להסתתר מאחורי הטיעון שהוא דיבר טובות. ההלכה חודרת אל כוונתו העיקרית, שהיא להסית את השונא לסתור את דבריו ולדבר בגנות זה שדברו עליו, וקובעת שיש להימנע לחלוטין מאמירות מעין אלו.

[<http://www.ypt.co.il/print.asp?id=19740>]

שבת שלום ומבורך,
ברברה, מרדכי וב"ב

"לו עמי שמע לי ישראל בדרך יהלכו. כמעט אויביהם אכניע ועל צריהם אשיב ידי."

מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18 ³⁸	(י-ם): 18 ²⁵	(ת"א): 18 ⁴¹	(חיפה): 18 ³²
צאת השבת	(ב"ש): 19 ³⁶	(י-ם): 19 ³⁸	(ת"א): 19 ⁴⁰	(חיפה): 19 ⁴⁰

פרשת השבוע: "**תזריע**" / **החודש** [ויקרא י"ב 1 – י"ג 59]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.